

Osaavat tiekunnat, taitavat toimijat – toimiva yksityistieverkko - *Tietoa ja osaamista Keski-Suomen tietoisille 2011-2013*

1. Hankkeen yleiskuvaus

Hankesuunnitelma toimitettiin ELY-keskukseen 1.11.2010 ja myönteinen rahoituspäätös saatiin 16.3.2011 (hanke nro. 12005). Hanke sai rahoituksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007 – 2013 mukaisesti. Hanke oli tiedonvälityshanke ja sai 100 % tuen, jolloin yksityis- tai kunta- rahaa ei tarvittu. Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaan hankeaika oli 2011-2013, mutta hanke sai jatkoaikaa 3.10.2013 saadulla päätöksellä vuoden 2014 loppuun.

Hankkeen varsinainen toiminta aloitettiin vuoden 2011 alusta. Ensimmäiseksi koottiin ohjausryhmä eri toimijoista, jotka työskentelevät yksityistieverkkojen parissa. Mukana olivat Maanmittauslaitos, ELY-keskus, Metsänhoitoyhdistys, Metsäkeskus, Jyväskylän kaupunki ja yksityinen tieisännöitsijä. Ohjausryhmässä olivat mukana:

Jouko Harjula, Maanmittauslaitos (ohjausryhmän pj.) 1.7.2014 asti (varajäsen Jukka Syrjä-
lä)

Jussi Linnala, Mhy Keski-Suomi (ohjausryhmän varapj.) (varajäsen Erkki Lintunen)

Kai Paavola, Keski-Suomen ELY-keskus (varajäsen Jukka Lyytinen)

Pertti Mäkelä, tieisännöitsijä

Vesa Nerg, Jyväskylän kaupunki (varajäsen Vuokko Rantanen)

Erkki Rautiainen, Keski-Suomen metsäkeskus, myöhemmin 2012 vuoden alusta Metsä-
keskus, metsäpalvelut ja 2012 lopussa Otso metsäpalvelut. 7.5.2013 lähtien Otso metsä-
palveluita edusti Mervi Juntunen.

Tero Ojarinta, Keski-Suomen metsäkeskus, vuoden 2012 alusta Suomen metsäkeskus,
Julkiset Palvelut, Keski-Suomi.

metsäkeskus

Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana viisi kertaa ja aloituskokous oli 22.11.2011.

Hankkeen hallinnoijana toimi Keski-Suomen metsäkeskus ja vuoden 2012 alusta organisaatiomuutoksen jälkeen Suomen metsäkeskus, Julkiset Palvelut. Hankkeen vastuhenkilönä toimi Ari Nikkola maaliskuuhun 2014 saakka. Projektin vetäjänä ja vastuuhenkilönä loppuvuoden 2014 toimi Tero Ojarinta. Hankkeelle teki töitä myös Erkki Rautiainen (2011), Amanda Nieminen (27.5.2013-28.2.2014), Anitta Lahtonen, Ari Nikkola, Harri Onali ja organisaatiomuutoksen myötä Suomen metsäkeskuksen kirjanpidosta vastaavia henkilöitä.

17.3.2014 MAVI suoritti hankkeen toiminnasta tarkastuksen. Tarkastuksen suoritti ylitarkastaja Kirsti Pirinen. Tarkastuksessa tuensaaja todettiin tukikelpoiseksi ja toimenpide ohjelmanmukaiseksi. Hanketta on toteutettu pääosin hyväksytyyn hankesuunnitelman mukaisesti

Hankkeen tärkeimpänä tavoitteena oli aktivoida tiekuntia ja tieosakkaita neuvonnallisin keinoin. Toisena tavoitteena oli edistää toimijoiden ja urakoitsijoiden toimintaa, jossa ei onnistuttu täysimääräisesti. Lisäksi tavoitteena löytää uusia malleja ja keinoja tiekuntien hallinnointiin tai tiekunnille tarjottaviin palveluihin. Tämä on kuitenkin myös niin iso osa-alue, että hankkeessa ei juurikaan tähän pystytty vaikuttamaan. Yksityistielain uusimisen valmistelu on lähtenyt hankkeen loppuaikana (2014) käyntiin. Esko Hämäläinen on tehnyt tilaustyönä selvitystä nykytilanteesta ja uusista tarpeista. Selvitys osoittaa sen, että yksityistielakiin tulisi tehdä muutoksia siten, että tiekuntamallien uudistaminen ylipäätensä tulisi mahdolliseksi. Laajempaan hankkeen tavoitteena oli parantaa yksityistieverkon kuntoa ja tiekuntien hallinnointia Keski-Suomen alueella. Kunnossa olevan yksityistieverkon kautta maaseudun asuminen, yritystoiminta, maa- ja metsätalouden harjoittaminen on ylipäätään mahdollista.

2. Hankkeen toiminta

2.1 Tiekuntakurssit

Hankkeessa rakennettiin koulutuspaketti, joka sisälsi tärkeimmät asiat yksityistien hallinnosta ja tienpidosta. Koulutuspakettia tarjottiin eri paikkakunnilla toimivien kansalaisopistojen koulutustarjontaan ja osittain kurssi pidettiin hankkeen omin voimin. Kansalaisopistojen rooli koulutusten markkinoijana koettiin erittäin hyödylliseksi ja tehokkaaksi, joka näkyi varsinkin Keuruun seudulla, jossa kurssia pidettiin useamman kerran. Myös Jämsän ja Saarijärven tilaisuudet pidettiin yhteistyössä paikallisten kansalaisopistojen kanssa. Jyväskylän ja Viitasaaren tilaisuudet järjestettiin kokonaisuudessaan hanketoimijan toimesta. Koulutuspaketti sisälsi yhteensä kolme noin 2,5 tunnin iltaluentoa. Aiheena oli illoittain: Yksityistielaki ja tietoimitusasiat, Tiekunnan hallinto ja yksiköinti ja tien ylläpito ja perusparannus, sekä valtion tarjoamat rahoitusmahdollisuudet. Koulutukset oli suunnattu tiekunnan toiminnassa mukana oleville, sekä tavallisille tieosakkaille. Koulutusiltoja järjestettiin seuraavasti:

Jyväskylä:

8.3. - 22.3.2012 26 osallistujaa

2.5. - 24.5.2012 26 osallistujaa

3.5. - 25.5.2012 20 osallistujaa

7.5. - 21.5.2014 29 osallistujaa

Keuruu:

11.4. - 25.4.2012 31 osallistujaa

12.9. - 26.9.2012 28 osallistujaa

11.9. - 25.9.2013 10 osallistujaa

Jämsä:

24.9. - 8.10.2012 53 osallistujaa

Saarijärvi:

3.4. - 17.4.2013 20 osallistujaa

Viitasaari:

5.11. - 19.11.2014 31 osallistujaa

Koulutuspaketit saivat hyvän vastaanoton ja osallistujamäärä nousi yhteensä 274 henkilöön. Käytännössä arvion mukaan koulutuksissa oli mukana edustaja noin 250 tiekunnasta.

Yksittäisiä neuvontatapahtumia (sähköposti, puhelu tai maastokäynti) kertyi hankkeen aikana 58 kpl. Yleisimmin kysyttiin neuvoja tiekunnan hallintoon liittyen. Kokousmenettelyt ja tien yksiköintiin liittyvät asiat olivat useimmiten kysymysten aiheena. Ostopalveluina ja Metsäkeskuksen omana työnä suoritettiin 17 uudelleen järjestäytymiseen liittyvää neuvontaa. Metsäkeskus oli kahden tiekunnan mukana edistämässä uudelleen järjestäytymistä tietoiimitukseen asti. Tällöin kaksi ”nukahtanutta” tiekuntaa voidaan laskea herätetyksi uudelleen.

2.2 Tie kuntaneuvonnat ostopalveluna

Metsäkeskuksen organisaatiomuutoksen vuoksi hankkeen toteuttaminen hidastui merkittävästi vuoden 2012 alusta, koska alun perin suunniteltu henkilöresurssi putosi puoleen kun Erkki Rautiainen siirtyi Metsäkeskuksen metsäpalveluiden palvelukseen. Hankkeessa oli kuitenkin rahallisesti hyvät mahdollisuudet etsiä muita keinoja neuvonnan lisäämiseen ja tehostamiseen.

Hankkeelle tehtiin muutoshakemus 23.6.2013, josta saatiin päätös 3.10.2013. Muutoshakemuksessa siirrettiin kustannusarviosta palkkakuluja ostopalveluihin. Tällä pyrittiin myös vaikuttamaan huomattavan vajaasti toteutuneeseen kustannusarvioon, joka alun perin oli laadittu 2010.

Hankkeessa päädyttiin tarjoamaan yksityistieasioiden parissa toimiville toimijoille mahdollisuutta tarjota neuvontapalveluja hankkeen kustannuksella. Tätä varten laadittiin omat lomakkeet, joiden perusteella todennettiin neuvontatapahtumat hankehallinnoijalle. Tiedossa oleville toimijoille informoitiin sähköpostitse mahdollisuudesta ja toimijapalaveri pidettiin 12.9.2013. Kiinnostuksensa osoitti Keski-Suomen mhy, Päijänteen mhy ja Metsäkeskuksen metsäpalvelut. Myös yksi tieisännöitsijä oli yhteyksissä, mutta ei kuitenkaan lähtenyt mukaan.

Yhteensä toimijoille varattiin 400 h tuntia neuvontaa molemmille vuosille 2013 ja 2014. Neuvontaa sai suorittaa maksimissaan 8 h/tiekunta ja hanke korvasi toteuttajalle 60 €/h + matkakulut valtion ohjesäännön mukaan.

Tieneuvontaostot (h)

	2013	2014	Jäljellä 2013	Jäljellä 2014
Mhy Päijänne	18	0	102	120
Mhy Keski-Suomi	74,5	67,5	45,5	52,5
Otso	8	24	112	96
yht.	100,5	91,5	299,5	308,5
Yhteensä käytettävissä	400	400		

Kuva 1. Ostopalveluna toteutettujen tiekuntaneuvontojen määrä tunteina 2013-2014

Päijänteen mhy suoritti yhteensä neuvontakäyntejä neljälle tiekunnalle ja osallistujia tapahtumissa oli neljä. Keski-Suomen mhy suoritti yhteensä 28 neuvontakäyntiä, joissa mukana 49 henkilöä. Otso metsäpalvelut (ent. Metsäkeskus metsäpalvelut) suoritti 7 neuvontakäyntiä, joihin osallistui 17 henkilöä. Lisäksi Otso järjesti Uraisilla 10.12.2013 ”tiekunta-

metsäkeskus

päivän”, johon osallistui 17 henkilöä, 10 tiekuntaa ja 2 Uuraisten kunnan edustajaa. Yhteensä ostopalveluina tarjottiin tietoa 49 tiekunnalle ja henkilöitä 87 kappaletta.

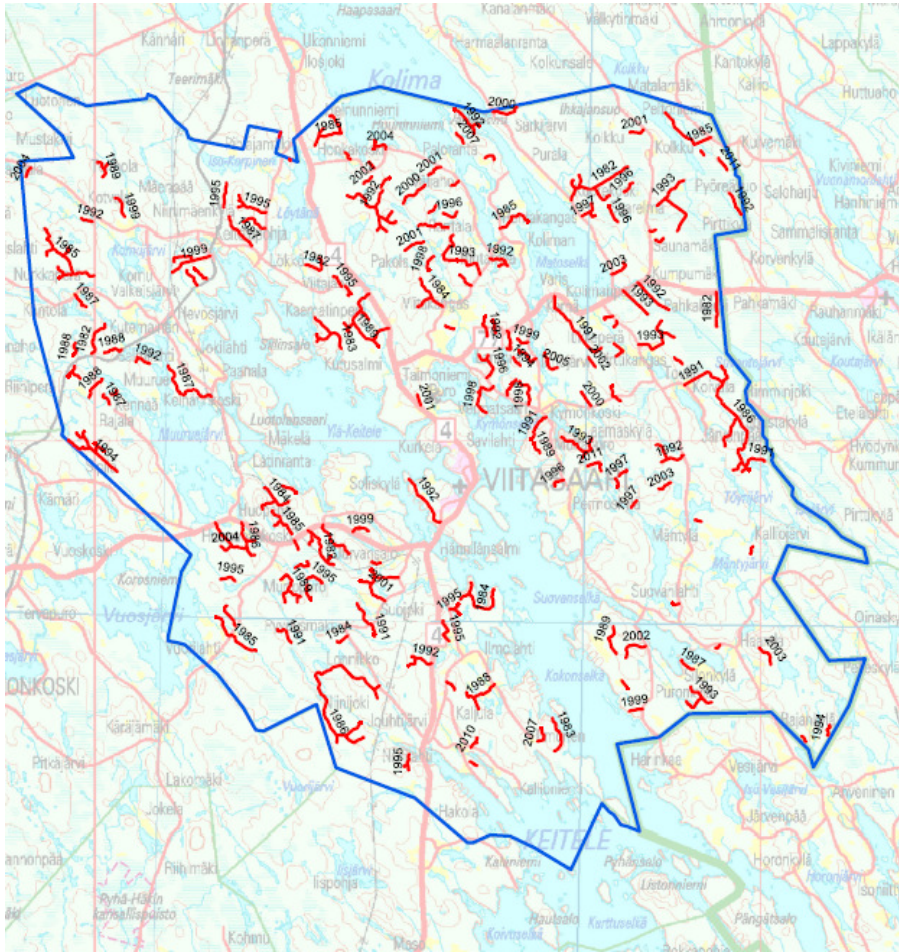
2.3 Yksityisteitä paikkatietoon

Hankkeen tavoitteissa oli edistää eri toimijoiden hallinnoimien rekistereiden ja paikkatiedossa olevan materiaalin yhdistämistä ja käyttöä. Tällä hetkellä erilaisia yksityisteiden rekistereitä on Maanmittauslaitoksella (virallinen rekisteri toimitusteistä), Metsäkeskuksella (valtion varoin rakennetut metsätiet), ELY-keskus (valtionavustuskelpoiset yksityistiet) ja kunnilla omaan käyttöön (esimerkiksi avustukset) tarkoitetut rekisterit. Hankkeen toimesta saatiin Metsäkeskuksen osalta suurin osa rakennetuista teistä 1980 – 2011 ja kakki perusparannukset 1996 – 2011 metsätiet sähköiseen muotoon paikkatietoon ArcGis-paikkatieto-ohjelmistolla.

Paikkatietoon vietävää aineistoa oli huomattavat määrät ja työn loppuun saattamiseksi palkattiin Amanda Nieminen digitoimaan teitä paikkatietoon. Tuloksena saatiin paperiarkistoa sähköiseen muotoon, joka on helppo siirtää kun tulevaisuudessa mahdollisesti luodaan yhteinen paikkatietoon perustuva rekisteri kaikista yksityistietyyypeistä. Lisäksi aineistolla on saatu lisähyötyä yksityisteitä käyttäville ja niiden perusparantamiseen/rakentamiseen erikoistuneille tahoille. Karttatasoilla voidaan esittää esimerkiksi millä alueella on minäkin vuonna tehty perusparannuksia ja millä alueella on tarvetta aktivoinnille. Paikkatiedosta on suurta hyötyä myös valtionavustuksia myöntäville tahoille, koska pystytään nopeasti tarkistaman, täyttääkö ko. tie tukiehtoja.

metsäkeskus

Kuva 2. Esimerkki paikkatietoon viedystä aineistosta Viitasaaren kaupungin alueella

Alempiasteinen tieverkko on noussut puheenaiheeksi huonon kuntonsa osalta. Mahdolliset suuret investoinnit metsäteollisuudessa (esimerkiksi Metsä Group Äänekosken investointi) tuo huomattavia haasteita varsinkin Keski-Suomessa alemman tieverkon käytölle. Nyt luodun aineiston pohjalta voidaan tehdä erilaisia analyysejä, joilla voidaan tukea eri investointeihin liittyviä selvityksiä. Yhdistämällä metsävaratietoa ja nyt luotu tieverkkokartta, voidaan esimerkiksi kohdistaa varoja sinne, mistä on saatavilla eniten esimerkiksi puuraakaainetta.

Hankkeen tavoitteena oli myös edistää eri tietolähteiden yksityistierekistereiden yhdistämistä. Hanke oli mukana yhteistyöpalaverissa Kuopiossa 23.10.2012. Palaverissa oli mukana Maanmittauslaitoksen, Liikenne- ja viestintäministeriön, ELY-keskuksen ja Metsäkeskuksen edustus. Palaverissa kuvattiin eri tahojen tilanteet ja pyrittiin sopimaan jatko-

metsäkeskus

toimenpiteistä. Tuloksena todettiin asian olevan niin laaja, että asiaan tarvitaan erillinen hanke tai vastaava. Asia on ollut myös laajassa 2010 toteutetussa ”yksityistiearkkitehtuuri ja yksityistieidentietoarkkitehtuuri”- selvityksessä.

2.4 Selvitykset

Hankkeessa tehtiin kaksi suppeaa selvitystä, joissa kartoitettiin yksityisteiden kuntoa. Selvityksessä oli lähinnä mukana metsäteitä, joiden historia on selvillä. Osa aikanaan rakennetuista runkoteistä on kuitenkin ajansaatossa saanut käyttäjiksi mökkiläisiä ja osa on pysyvänkin asutuksen pääsytienä. Selvityksistä laadittiin raportit, joissa tulokset ovat nähtävillä. Selvitysten raportit ovat tämän loppuraportin liitteinä. vuonna 2012 tehdyssä selvityksessä käytiin Jämsän ja Laukaan alueelta joukko noin 20 vuotta vanhoja teitä läpi. Tarkoituksena oli selvittää, onko nykyinen 20 vuoden sääntö aiheellinen kun haetaan perusparannukseen uutta valtiontukea. Tuloksista päätellen tien ylläpito vaihtelee huomattavasti. Tiet joiden hoidosta on huolehdittu, vastaavat lähes uudenveroista tietä. Jos tie on ollut oman onnensa nojassa, niin sen kunto voi vaatia perusparannusta. Toisessa selvityksessä Harri Onali selvitti paljon huomiota herättänyttä tilannetta kääntöpaikkojen suhteen. Selvitys osoitti, että kääntöpaikkojen laadussa on parannettavaa.

3. Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Hankkeessa luotiin malli tiekuntakoulutuksesta. Saadun palautteen perusteella koulutus koettiin erinomaiseksi ja sopivan käytännönläheiseksi. Useimmissa tapauksissa tiekuntien toimimattomuus tai erilaiset riidat johtuvat yksinkertaisesti tiedon puutteesta. Osittain tiedonpuutetta on tiekuntien toimielimissä, mutta tieosakkaankin on hyvä tietää tiekunnan toiminnasta. Molemminpuolinen tietämys ehkäisee ristiriitoja ja tekee tiekunnan toiminnasta sujuvaa. Esimerkiksi tiemaksujen läpinäkyvyys ja laskentaperusteiden ymmärrettävä laskentamalli on osakkaille yksi tärkeimmistä asioista tiekunnan luottamuksen perustana.

Yksityisteiden ylläpitoon ei ole olemassa, lukuun ottamatta Suomen Tieyhdistys ry:tä, kattavaa neuvontaverkkoa. Useimmiten tiekunnat eivät itse aktiivisesti hae apua. Käytännös-

metsäkeskus

sä neuvonnan pitää useimmiten mennä ns. paikan päälle. Hankkeessa oma aloitteisesti neuvoja kysyi jo aiemmin mainittu 58 henkilöä (osa käynyt kurssilla) ja kursseille osallistui 274 henkilöä, joka kuvaa tilannetta.

Käytännössä yksityistien kunto riippuu paljolti tiekunnan toimivuudesta ja aktiivisuudesta. Tie­kunnan toimiessa tiekin on yleensä hyvässä kunnossa. Tietä seurataan aktiivisesti ja puutteisiin reagoidaan. Jos tiekunta ei toimi, tie on useimmiten oman onnensa nojassa. Hankkeen avulla saatiin tiekuntiin aktiivisuutta ja muutamia tiekuntia saatiin uudelleen järjestäytymään tai ainakin asiaa eteenpäin. Koulutus­palaute oli erinomaista ja se koettiin todella hyödylliseksi tiekunnan ja tieosakkaan toiminnassa.

Metsänparannusvaroin tehtyjen metsäteiden paikkatietoon vienti edesauttaa tulevaisuudessa mahdollisia yhteisten rekistereiden muodostamisessa. Työ tehtiin yleisesti käytetyllä ArcGis-ohjelmistolla, jolloin sen hyödyntäminen on mahdollista. Karttatasoista on hyötyä toimijoille, jotka toteuttavat perusparannuksia, jolloin voidaan tarkastella alueittain teiden valmistumisvuosia. Lisäksi aineistosta on suurta hyötyä nykyisen kemera-tuen myöntämisessä, koska käsiteltäessä hankkeita, voidaan helposti löytää historiatieto hankekäsittelyssä. Keski-Suomessa on käynnissä iso Äänekosken biotuotetehtaan suunnittelu ja jos hanke toteutuu, tulee aineistolle lisäarvoa, koska yksityisteiden ja metsäteiden rooli kasvaa.

Tehdyissä selvityksissä nähtiin jo oletuksenakin oleva seikka, eli yksityistiet ovat valitettavan heikossa kunnossa. Varsinkin ne, joiden kunnosta ei ole huolehtimassa toimivaa tiekuntaa ja tieosakkaiden ryhmää. Toisaalta selvityksien avulla löydettiin ne kaikkein huonoimmassa kunnossa olevat tienosat. Näiden avulla voidaan kiinnittää huomiota tarpeellisiin kunnostustoimiin ja löytää ne ongelmallisimmat kohdat.

Ostopalvelujen kautta saatiin myös toimijoita paremmin hankkeeseen mukaan. Yksityisteiden parissa toimivia ei ole kuin kourallinen, joka jo aiemminkin mainittiin. Hankkeessa tavoitteena oli aktiivisesti toimia toimijoiden ja esimerkiksi kuntien kanssa. Tielautakunnille suunniteltiin koulutusta. Yhteistyötä tehtiin Suomen tieyhdistyksen ja Suomen yksityistie-

palvelun kanssa. Valitettavasti kunnista ei pystytty riittävästi sitoutumaan mahdolliseen koulutukseen, jolloin koulutus ei toteutunut.

Tiedotuksen osalta hankkeessa laadittiin flajjeri, jossa kuvattiin lyhyesti hanke ja hanketoiteuttajan yhteystiedot. Hankkeelle tehtiin myös roll-up, joka oli mukana koulutuksissa ja tilaisuuksissa, jossa hanke oli mukana. Vuonna 2012 hanke oli mukana Metsäliiton järjestämällä pöytäpäivillä Viitasaarella, Laukaassa, Korpilahdella ja Konnevedellä. Lisäksi samana vuonna hanke oli mukana Korpilahden palvipäivillä ja Maan Ween Viljaa 2012 – messuilla.

Koulutuksista ilmoitettiin kunkin paikkakunnan paikallislehdissä ja Jyväskylän osalta myös Keski-suomalaisessa. Tavoitteissa oli mukana lehtijutut, mutta hankkeessa ei saatu ns. läpi varsinaisia lehtijuttuja. Internetissä Metsäkeskuksen sivuilla julkaistiin kolme kappaletta.

4. Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Hanke tuli vireille 1.11.2010 ja tukipäätös saatiin 16.3.2011. Tukipäätökseen haettiin muutosta 23.6.2013, johon saatiin muutospäätös 3.10.2013. Muutoksessa haettiin siirtoja eli kululajeihin. Ostopalveluihin siirrettiin enemmän resursseja. Tämän kautta pyrittiin siihen, että ostopalvelujen avulla pystytään käyttämään hankkeelle myönnetty tuki tehokkaimmin tiekuntien neuvontaan.

4.2.2014 ELY-keskukselta tuli päätös hanketuesta, jonka mukaan arvonlisävero ei ole Metsäkeskukselle enää tukikelpoinen kustannus. Tämä aiheutti ongelmia hanketoiminnassa, koska iso osa ostopalveluista on arvonlisäverollista toimintaa. Tämä olisi pahimmillaan aiheuttanut huomattavat kustannukset hanketoimijalle, mikäli ostopalveluja olisi toteutunut täysimääräisesti. Päätöksestä valitettiin Maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 21.2.2014. Valitus ei mennyt läpi ja 22.5.2014 tuli lautakunnasta päätös, jossa todettiin, että arvonlisävero ei ole tukikelpoinen kulu.

Hanke sai 100 % julkisen tukirahoituksen 246 000 € tukihakemukseen. Tästä EU-rahoituksen osuus oli 45 % 110 700 € ja Valtion osuus 135 300 €.

Vuosi	2011	2012	2013	Yht.
Palkkakulut	50 000	60 000	60 000	170 000
Matkakulut	8 000	8 000	8 000	24 000
Koulutus, vuokrat ja materiaalit ym.	6 000	8 000	6 000	20 000
Ostopalvelut ja korvaukset yrittäjille	10 000	12 000	10 000	32 000
Yht.	76 000	92 000	86 000	246 000

Taulukko 1. Alkuperäinen ja hyväksytty kustannusarvio vuodelta 2011

	Haettu euroa	Hyväksytty euroa
Palkkauskulut ja palkkiot	101600,00	101600,00
Ostopalvelut	115000,00	115000,00
Vuokrat	11200,00	11200,00
Kotimaan matkakulut	8200,00	8200,00
Muut kustannukset	10000,00	10000,00
Kokonaiskustannukset	246000,00	246000,00
Hyväksyttävät kustannukset yhteensä	246000,00	246000,00

Kustannusarvio sisältää arvonlisäveron.

Kustannusarvioon sisältyy valtioneuvoston asetuksen (829/2007) 37 §:n mukaisia laskennallisia yleiskustannuksia. Tarkempi erittely näistä yleiskustannuksista on hankesuunnitelmassa.

Kuva 3. Muutoshakemuksen (2013) hyväksytty kustannusarvio

	2011- 2013	2014	Yht.	Budjetoitu
Palkkakulut	61 643,80	20 364,47	82 051,97	101 600
Matkakulut	3770,13	294,99	4 203,29	8 200
Koulutus, vuokrat ja materiaalit ym.	0	0	0	21 200
Ostopalvelut ja korva- ukset yrittäjille	6638,87	12 867,11	20537,41	115 000
yht	72 052,80	33 526,57	105 579,37	246 000

Taulukko 2. Toteutuneet kustannukset

4.1 Toteutusoletukset ja riskit

Hanke lähti käyntiin 2011 alusta, jolloin hanketoimijana oli Keski-Suomen metsäkeskus. Hankesuunnitelma laadittiin siten, että hankkeessa työskentelee kaksi henkilöä osaaikaisesti. Tällöin myös budjetti ja tavoitteet asetettiin siten, että hankkeessa yhteensä työskennellään noin 1 htv. Vuoden 2012 organisaatiomuutos aiheutti tilanteen, jossa itsenäiset metsäkeskukset lakkautettiin ja syntyi Suomen metsäkeskus. Samassa yhteydessä perustettiin Metsäkeskuksen metsäpalvelut, johon siirtyi kaikki asiakasrahoitteinen toiminta (metsäsuunnittelu, kunnostusojitus ja metsä-/ yksityistiestöön liittyvät tehtävät). Tällöin hankkeessa työskennellyt Erkki Rautiainen siirtyi metsäpalveluiden palvelukseen, jolloin hanketyöhön syntyi vajausta. Organisaatiomuutoksen myötä siirtyi myös paljon yksityistiestöön liittyviä kontakteja ja osaamista Suomen metsäkeskuksen, Julkisten Palvelujen ulkopuolelle. Tämä aiheutti hankkeen toteutumisessa haastetta ja osittain myös budjetin suuren alittumisen.

Arvonlisäveron muuttuminen kesken hankkeen tukielvottomaksi aiheutti toteuttamiselle myös ongelmia. 2013 tehdyllä muutoshakemuksella pyrittiin saamaan hankkeelle varattuja resursseja tehokkaammin käyttöön lisäämällä ostopalvelujen käyttöä. Tarkoituksena oli, että yksityisteiden parissa toimivat toimijat voisivat suorittaa tiekuntaneuvontaa hankkeen kautta. Arvonlisäveron tullessa hanketoimijan maksettavaksi, aiheutui tästä tilanne, jossa ostopalveluista olisi syntynyt Metsäkeskuksella huomattavat kustannukset. Nämä eivät olleet vielä tiedossa kun muutoshakemusta laadittiin.

5. Jatkotoimenpiteet

Yksityisteiden merkitys maaseudun eri osa-alueilla asumisesta elinkeinotoimintaan on hyvin riippuvaista yksityisteiden toiminnasta ja kunnosta. Yksityisteiden parissa toimivia tahoja on edelleenkin melko vähän, joka osittain aiheuttaa sen ongelman, että osaaminen esimerkiksi tiekunnissa on hyvin vaihtelevaa. Hanke osoitti, että tärkeintä on saada tietoa itse tiekuntaan. Koulutus- ja neuvontatoimet eivät välttämättä ole se kaikkein innovatiivisin tapa viedä asiaa eteenpäin, mutta hankkeen perusteella, se on perinteinen ja tarpeellinen tapa toimia. Hankkeessa oli tavoitteena etsiä uusia ratkaisuja eri tiekuntiin liittyviin asioihin, mutta kuten jo aiemmin mainittiin, tiekuntien toiminta liittyy lakiin, jolloin toiminnan suunnittelu jollakin muulla tavalla on haastavaa. Toivottavasti lähiaikoina tehtävä yksityistielain muutos toisi tähän lisää mahdollisuuksia. Tällöin vastaava hanke on taas ajankohtainen ja se pysyy tarjoamaan enemmän myös näihin hallinnollisiin ratkaisuihin.

Itse tienpidosta ja tiekuntien toiminnasta oleva osaaminen on myös ajautumassa yhä harvempien tietoisuuteen. Hankkeessa koulutuskierrokset osoittivat myös sen, että ”sukupolvenvaihdokset” tulevat tiekuntiin, koska tietoa hakevien keski-ikä on keskimäärin korkea. Tämä tarkoittaa sitä, että tiekuntien aktivointiin ja tiedon levittämiseen tullaan tarvitsemaan yhä enemmän toimenpiteitä, jotta myös nuorempi sukupolvi oppii yksityisteiden ja niiden hallinnoinnin perusasiat. Hanketoiminta on hyvä tapa lisätä tätä tietoisuutta. Välttämättä ei tarvita erikseen esimerkiksi hanketta vain yksityistieasioihin, vaan se voisi olla osa-alueena

isommassa hankkeessa, jossa kehitetään samalla muita haja-asutusalueiden ja maaseudun asioita. Yksityistiet kun pääosin sijaitsevat taajamien ja kasvukeskusten ulkopuolella.

Helena Reiman

aluejohtaja

itäinen palvelualue

Suomen metsäkeskus, Julkiset palvelut